

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

2024-2025

1. Identificació del mòdul

1.1. Dades del mòdul

CICLE FORMATIU DE GRAU SUPERIOR DE Fotografia/Còmic
MÒDUL MC07-Teoría de la imatge

Curs	Període	Hores setmanals	Nombre de crèdits ECTS
Segon	Segon semestre	4	4

Família professional de Comunicació Gràfica i Audiovisual

Professorat responsable:

Catalina BOVER MORAGUES

Correu electrònic: cbover@escoladisseny.com

Horari d'atenció: Dijous de 19:10 h. a 20:05 h.

Coordinador de la família professional de Comunicació Gràfica i Audiovisual:

Florentino Flórez

fflorez@escoladisseny.com

1.2. Contextualització del mòdul dins el pla d'estudis

En cicles formatius on ja s'imparteixen altres matèries teòriques, com Història, aquest mòdul té com a objectiu millorar habilitats específiques de l'alumnat que resultaran útils en la seva trajectòria professional futura. Una redacció clara i precisa, una ortografia acurada i una expressió senzilla però rigorosa dels processos conceptuals són eines essencials per a qualsevol projecte. A més, el mòdul proporciona coneixements sobre diversos models d'anàlisi i estudi de les imatges, oferint referències que permetran una comprensió més àmplia del paper de les imatges dins les manifestacions visuals contemporànies.

1.3. Requisits per cursar el mòdul

Qualsevol lectura anterior serà benvinguda, però no és imprescindible. Sí que s'agrarà (i exigirà) una correcta ortografia i la capacitat per expressar per escrit les idees pròpies amb senzillesa i claredat. Es recomana tenir interès per la comunicació visual i la il·lustració, així com una actitud oberta cap a l'anàlisi crítica d'imatges i la creativitat. També és important disposar de coneixements bàsics sobre composició visual i estar disposat a treballar de manera col·laborativa i autònoma en projectes pràctics.

2. Normativa de referència

Real Decreto 596/2007, de 4 de mayo, por el que se establece la ordenación general de las enseñanzas profesionales de artes plásticas y diseño (BOE 25/05/2007).

Decret 15/2019, de 15 de març, pel qual s'estableixen els currículums, en l'àmbit de les Illes Balears, dels cicles formatius de grau mitjà de tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Assistència al Producte Gràfic Imprès i de grau superior corresponents als títols de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Fotografia, de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Il·lustració i de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Còmic, pertanyents tots a la família professional artística de comunicació gràfica i audiovisual, i es regulen l'avaluació i les proves d'accés dels estudis professionals d'arts plàstiques i disseny (BOIB 035, 16 març 2019)

3. Objectius d'aprenentatge del mòdul

1. Identificar, valorar i interpretar imatges aplicant diferents models d'anàlisi.

2. Conèixer els principis teòrics de la percepció visual.
3. Interpretar els codis significatius de la imatge.
4. Identificar i valorar la funció expressiva de la imatge en el context.
5. Identificar i analitzar les estratègies de comunicació a la imatge.
6. Conèixer els diferents àmbits i entorns de producció de la imatge fixa i en moviment.
7. Diferenciar els diversos models d'anàlisi de la imatge identificant els aspectes complementaris i contradictoris.
8. Catalogar els conceptes bàsics utilitzats per les diferents escoles d'interpretació de la imatge.
9. Identificar els autors i les autores i les obres de referència dels diversos corrents metodològics.

4. Continguts temàtics del mòdul *(distribuïts en unitats d'aprenentatge)*

4.1. Continguts temàtics

- C1. La representació i els elements morfològics, dinàmics i mesurables de la imatge.
- C2. Identificació, anàlisi i valoració de la imatge.
- C3. Sintaxi visual.
- C4. La visualització de la realitat. Teories perceptives.
- C5. El signe: expressió i contingut. Denotació i connotació.
- C6. Tipus de signes. Propietats i convencions. Els signes i els valors significatius.
- C7. La comunicació visual. El procés comunicatiu.
- C8. Models d'anàlisi: formalisme, iconologia, psicologia, sociologia, semiòtica.

Desenvolupament dels continguts:

UD01. La representació i els elements morfològics, dinàmics i mesurables de la imatge.

- 1.1. Introducció. Imatge. Definició i classificació. Graus d'iconicitat. La naturalesa de la imatge. Materialitat. Originals i còpies.
- 1.2. L'alfabet visual: elements morfològics. El punt. La línia. El pla. Textura. Color. Psicologia del color.
- 1.3. Formalisme. Concepte destil. Alois Riegl i la Kunstwollen. Els conceptes fonamentals a la història de l'art de Wölfflin. Pacht i l'òptica correcta.

Exercicis UD01

- Anàlisi d'imatge des d'una perspectiva morfològica

UD02. La visualització de la realitat. Teories perceptives.

- 2.1. Models.
- 2.2. Constància.
- 2.3. Tercera Dimensió.
- 2.4. Il·lusions visuals.

Exercicis UD02:

- Anàlisi d'il·lusions visuals. Comentari d'imatge.

UD03. Sintaxi visual.

- 3.1. Gestalt. Lleis Gestalt.
- 3.2. Idees essencials de la Gestalt.
- 3.3. Lectura de la imatge: Elements dinàmics.
- 3.4. Lectura de la imatge: Composició.

Exercicis UD03:

- Activitat en grup: anàlisi d'imatges segons les lleis de la Gestalt

UD04. Identificació, anàlisi i valoració de la imatge.

- 4.1. Iconologia. Aby Warburg. L'obra com a símptoma cultural. Erwin Panofsky. Les tres etapes d'anàlisi. Ernst Gombrich. Representació i convenció. Psicologia i microsociologia. El mapa i el mirall.
- 4.2. Psicoanàlisi. Simbolisme, sublimació i creativitat. Complex d'Èdip. Més enllà del principi del plaer. Les persones del sexe.
- 4.3. Sociologia de l'art. Història social de l'art (Klingender, Hauser, Antal, Francastel...). Altres autors: Berger, Clark...

Exercicis UD04:

- Anàlisi iconològic d'una obra d'art seguint les tres etapes d'Erwin Panofsky.
- Debats d'aula: Discussió sobre el simbolisme psicoanalític en l'art

- Activitat en grup: Anàlisi d'una obra segons les idees de Warburg, Panofsky i Gombrich, identificant els elements "síntoma cultural"

UD05. Semiòtica. La comunicació visual. El procés comunicatiu.

- 5.1. La comunicació. Comunió i identitat. El model Telegràfic i el de l'Orquestra.
- 5.2. Terminologia semiòtica. Soroll i redundància. Connotació i denotació. Sintaxi, semàntica i pragmàtica. Saussure i Pierce. Signe i codi, sistemes de signes. Tipus de signes. Propietats i convencions. Els signes i els valors significatius. Els mitjans de masses. La publicitat, models. La comunicació visual. El procés comunicatiu.
- 5.3. Semiòtica de la imatge. Dels nivells d'interpretació a la desconstrucció. Barthes, Ressor, Derrida, Krauss.
- 5.4. Darreres tendències. post-colonial, feminisme, teoria Queer...

Exercicis UD05:

- Activitat en grup: Anàlisi semiòtic d'una publicitat
- Debats d'aula: Discussió sobre la semiòtica de la imatge i les darreres tendències crítiques

4.2. Distribució temporal

2n semestre 2 sessions de 2 hores a la setmana.

Mes	Setmana (dies)	Unitat didàctica / continguts	Activitats d'aprenentatge	Procediments i tècniques d'avaluació
Febrer	13-14	UD01. La representació i els elements morfològics, dinàmics i mesurables de la imatge.	Anàlisi d'imatges	Carpeta d'aprenentatge
	20-21-24	UD02. La visualització de la realitat. Teories perceptives.	Anàlisi d'il·lusions visuals / Comentari d'imatge	Tècniques d'observació Carpeta d'aprenentatge
Març	6-7	UD03. Sintaxi visual.	Activitat en grup: anàlisi d'imatges segons les lleis de la Gestalt	Tècniques d'observació
	13-14			Tècniques d'observació Carpeta d'aprenentatge
	20-21	UD04. Identificació, anàlisi i valoració de la imatge	Anàlisi iconològic d'una obra d'art seguint les tres etapes d'Erwin Panofsky.	Tècniques d'observació
	27-28		Debats d'aula: Discussió sobre el simbolisme psicoanalític en l'art	Debats d'aula Carpeta d'aprenentatge
Abril	3-4		Activitat en grup: Anàlisi d'una obra segons les idees de Warburg, Panofsky i Gombrich	Carpeta d'aprenentatge
	10-11			
Maig	8-9	UD05. Semiòtica. La comunicació visual. El procés comunicatiu.	Activitat en grup: Anàlisi semiòtic d'una publicitat	Tècniques d'observació

				Carpeta d'aprenentatge	
	15-16			Debats d'aula: Discussió sobre la semiòtica de la imatge i les darreres tendències crítiques	Tècniques d'observació Debats d'aula Carpeta d'aprenentatge
				Repàs per l'examen	Tècniques d'observació
	19-23	Avaluació ordinària	Examen: 1a part comentari d'imatge (a triar dues opcions) + qüestions teòriques curtes	Rúbrica d'avaluació	
	29-30				
Juny	2-6	Avaluació extraordinària	Examen: 1a part comentari d'imatge (a triar dues opcions) + qüestions teòriques curtes	Rúbrica d'avaluació	

5. Materials i recursos didàctics

5.1. Bibliografia bàsica

Arnheim, Rudolf

Arte y Percepción visual. Alianza Forma. Madrid, 1980

Barasch, Mosche

Teorías del Arte. De Platón a Winckelman. Alianza Forma. Madrid, 1991

Berger, René

El conocimiento de la pintura. Ed. Noguer. Barcelona, 1976

Drew Egbert, D.

El arte y la izquierda en Europa. Ed. Gustavo Gili. Barcelona, 1981

Gombrich, E. H.

La imagen y el ojo. Alianza Forma. Madrid, 1987

Gombrich esencial. Ed. Debate. Madrid, 1997

Heller, Eva

Psicología del color. Ed. Gustavo Gili. Barcelona, 2004

Hughes, Robert

El impacto de lo nuevo. Círculo de lectores. Barcelona, 2000

Scharf, Aaron

Arte y fotografía. Alianza Forma. Madrid, 1994

Wölfflin, Heinrich

Conceptos fundamentales de la historia del arte. Ed. Espasa Calpe. Madrid, 1997

5.2. Bibliografia complementària

Albers, Josef

Interacción del color. Edición del cincuentenario. Alianza Forma. Madrid, 2017

Alpers, S.

El arte de describir. Hermann Blume. Madrid, 1987

La creación de Rubens. A. Machado libros S. A. Madrid, 2001

Antal, Frederick

El mundo florentino y su ambiente social. Alianza Forma. Madrid, 1989

Arnheim, Rudolf

Arte y Percepción visual. Alianza Forma. Madrid, 1980

El pensamiento visual. Paidós Estética. Barcelona, 1986

Nuevos ensayos sobre psicología del arte. Alianza Forma. Madrid, 1989

El poder del centro. Alianza Forma. Madrid, 1993

El quiebro y la estructura. Editorial Andres Bello. Barcelona, 2000

Barasch, Mosche

Teorías del Arte. De Platón a Winckelman. Alianza Forma. Madrid, 1991

Giotto y el lenguaje del gesto. Ed. Akal Madrid, 1999

Barthes, Roland

Lo obvio y lo obtuso. Ediciones Paidós. Barcelona, 1986

Bateson, G.

Pasos hacia una ecología de la mente. Ed. Carlos Lohlé. Buenos Aires, 1976

Espíritu y naturaleza. Amorrortu. Buenos Aires, 1980

Bauer, H.

Historiografía del Arte. Ed. Taurus. Madrid, 1983

Benjamin, W.

Discursos Interrumpidos (I). Ed. Taurus. Madrid, 1987

Berger, J.

Y nuestros rostros, mi vida, breves como fotos. Hermann Blume. Madrid, 1986

Mirar. Hermann Blume. Madrid, 1987

Éxito y fracaso de Picasso. Ed. Debate. Madrid, 1990

El sentido de la vista. Alianza Forma. Madrid, 1990

Algunos pasos hacia una teoría de lo visible. Ardora Ediciones. Madrid, 1997

Modos de ver. Ed. Gustavo Gili. Barcelona, 2000

El tamaño de una bolsa. Taurus. Ed. Santillana. Madrid, 2004

Berger, René

El conocimiento de la pintura. Ed. Noguer. Barcelona, 1976

Bloom, Harold

¿Dónde se encuentra la sabiduría?. Taurus, madrid, 2005

Bouleau, Charles

Tramas. La geometría secreta de los pintores. Ed. Akal Madrid, 1996

Breger, Louis

Freud, el genio y sus sombras. Javier Vergara. Buenos Aires, 2001

Brown, J.

Imágenes e ideas en la pintura española del siglo XVII. Alianza Forma. Madrid, 1980

D'Alleva, Anne

Methods and Theories of Art History. Laurence King Publishing, 2005

Dondis, D. A.

La sintaxis de la imagen. Ed. Gustavo Gili. Barcelona, 1985

Drew Egbert, D.

El arte y la izquierda en Europa. Ed. Gustavo Gili. Barcelona, 1981

Eco, Umberto

Apocalípticos e Integrados. Ed. Lumen. Barcelona, 1997

Eiseman, Leatrice

Armonía cromática. Edición Pantone. Blume. Barcelona, 2018.

Foucault, Michel

Las palabras y las cosas. Siglo Veintiuno. Madrid, 1982

Esto no es una pipa. Ed. Anagrama. Barcelona, 1989

Freud, Sigmund

Psicoanálisis del arte. Alianza Editorial. Madrid, 1971

Girard, René

La ruta antigua de los hombres perversos. Anagrama. Barcelona, 2002

La violencia y lo sagrado. Anagrama. Barcelona, 2005

Los orígenes de la cultura. Ed. Trotta. Madrid, 2006

Aquel por el que llega el escándalo. Caparrós Editores. Madrid, 2006

Gombrich, E. H.

Ideales e ídolos. Gustavo Gili. Barcelona, 1981

Arte e ilusión. Ed. Gustavo Gili. Barcelona, 1982

El legado de Apeles. Alianza Forma. Madrid, 1985

Norma y forma. Alianza Forma. Madrid, 1985

La imagen y el ojo. Alianza Forma. Madrid, 1987

Gombrich esencial. Ed. Debate. Madrid, 1997

Temas de nuestro tiempo. Ed. Debate. Madrid, 1997

Meditaciones sobre un caballo de juguete. Ed. Debate. Madrid, 1998

Los usos de las imágenes. Ed. Debate. Madrid, 2003

Gombrich, E. H. y D. Eríbon

Lo que nos cuentan las imágenes. Ed. Debate. Madrid, 1992

González Requena, Jesús

"El texto: tres registros y una dimensión". Revista *Trama y Fondo* nº 1. Madrid, 1996

El spot publicitario. Ed. Cátedra. Madrid 1999

Los tres Reyes Magos. Ediciones Akal. Madrid, 2002.

González, Ángel

"...Documentos de barbarie". En *Revista de Occidente* nº 127. Fundación José Ortega y Gasset. Madrid, 1991

Pintar sin tener ni idea. Lampreave y Millán. Madrid, 2007

Haskell, F.

Pasado y presente en el arte y en el gusto. Alianza Forma Madrid, 1989

Hauser, Arnold

Pintura y manierismo. Ed. Guadarrama. Madrid, 1972
Historia social de la literatura y el arte. Ed. Guadarrama. Barcelona, 1978
Teorías del arte. Ed. Guadarrama. Barcelona, 1981
Heath, Joseph y Potter, Andrew
Rebelarse vende. Ed. Taurus. Madrid, 2004
Heller, Eva
Psicología del color. Ed. Gustavo Gili. Barcelona, 2004
Hofmann, Werner
Nana. Mito y realidad. Alianza Forma. Madrid, 1991
Hughes, Robert
La cultura de la queja. Ed. Anagrama. Barcelona, 1994
A toda crítica. Ed. Anagrama. Barcelona, 1997
El impacto de lo nuevo. Círculo de lectores. Barcelona, 2000
Visiones de América. Círculo de lectores. Barcelona, 2001
Goya. Círculo de lectores. Barcelona, 2004
Johnson, Paul
Tiempos modernos. Javier Vergara editor. Buenos Aires, 2000
El renacimiento. Mondadori. Barcelona, 2001
Creadores. Ediciones B. Barcelona, 2008
Klingender, F. D.
Arte y revolución industrial. Ed. Cátedra. Madrid, 1983
Krauss, Rosalind E.
La originalidad de la vanguardia y otros mitos modernos. Alianza Forma. Madrid, 1996
Lo fotográfico. Gustavo Gili. Barcelona, 2002
Kris, E. y O. Kurz
La leyenda del artista. Ed. Cátedra. Madrid, 1982
Kubler, George
La configuración del tiempo. Ed. Nerea. Madrid, 1988
Kultermann, Udo
Historia de la historia del arte. Ed. Akal Madrid, 1996
Marr, David
La visión. Alianza Psicología. Madrid, 1985
McLuhlan, M.
La comprensión de los medios como las extensiones del hombre. Ed. Diana. México, 1969
Ocampo, E. y M. Perán
Teorías del Arte. Icaria Editorial. Barcelona, 1998
Pächt, Otto
Historia del arte y metodología. Alianza Forma. Madrid, 1986
Paglia, Camille
Vamps & Tramps. Más allá del feminismo. Valdemar. Madrid, 2001
Sexual Personae. Valdemar. Madrid, 2006
Panofsky, Erwin
La perspectiva como forma simbólica. Tusquets editor. Barcelona, 1980
El significado de las artes visuales. Alianza Forma. Madrid, 1985
Sobre el estilo. Paidós ibérica. Barcelona, 2000
Riegl, Alois
Problemas de Estilo. Ed. Gustavo Gili. Barcelona, 1980
Rock, Irwin
La percepción. Prensa Científica. Ed. Labor. Barcelona, 1985
Schapiro, Meyer
Estilo, artista y sociedad. Ed. Tecnos. Madrid, 1999
Scharf, Aaron
Arte y fotografía. Alianza Forma. Madrid, 1994
Schneider Adams, Laurie
Arte y psicoanálisis. Ed. Cátedra. Madrid, 1996
Sedlmayr, H.
El arte descentrado. Editorial Labor. Madrid, 1959
Vargas Llosa, Mario
Los cuadernos de Don Rigoberto. Ed. Santillana. Madrid, 1997
El paraíso en la otra esquina. Ed. Santillana. Madrid, 2003
Villafañe, J. y Minguez, Norberto
Principios de Teoría General de la Imagen. Ed. Pirámide. Madrid, 2002
Watzlawick, P. y otros
Teoría de la comunicación humana. Ed. Herder. Barcelona, 1986
Wick, Rainer
La pedagogía de la Bauhaus. Alianza Editorial. Madrid, 1998
Wingler, Hans M.
Las escuelas de arte de vanguardia. Ed. Taurus. Madrid, 1983
Winkin, Yves
La nueva comunicación. Ed. Kairós. Madrid, 1984
Wölfflin, Heinrich
Conceptos fundamentales de la historia del arte. Ed. Espasa Calpe. Madrid, 1997
El arte clásico. Alianza Forma. Madrid, 1995
Worringer, W.
Abstracción y naturaleza. Fondo de Cultura Económica. México, 1983
El arte egipcio. Ed. Nueva visión. Buenos Aires, 1985

5.3. Altres recursos

6. Metodologia docent

6.1. Estratègies generals metodològiques

Les classes seran fonamentalment teòriques amb abundant informació visual complementària, quan sigui pertinent. Es comprovarà l'assimilació dels conceptes estudiats aplicant-los a exercicis pràctics molt puntuals i mitjançant proves teòriques. Les explicacions del professor i l'estudi raonat de la bibliografia es consideren parts ineludibles del procés d'aprenentatge. S'incentivarà el lliure intercanvi d'idees i opinions i la cerca personal de tota aquella informació que enriqueixi el curs.

6.2. Organització i tipus d'activitats d'aprenentatge

El **treball individual** és important (especialment, el treball autònom no presencial), però també la interacció entre estudiants, per la qual cosa durant el desenvolupament de cada unitat didàctica s'utilitzaran **diferents formes d'agrupament** de l'alumnat, en funció de les tasques programades.

Les activitats es distribuïran de tal forma que algunes es facin a l'aula per complementar la teoria exposada i algunes altres per acabar o fer a casa. Totes elles aniran destinades a una **carpeta d'aprenentatge** amb la que l'alumne veurà el seu progrés i com van creixent els seus coneixements. Es farà només un **examen** que comptarà amb una part més pràctica (comentari d'imatge) i una part més teòrica (qüestions breus de l'assignatura).

6.3. Instal·lacions del centre i material

Per impartir l'assignatura cal una aula que es pugui enfosquir i accedir a un projector de diapositives i/o de vídeo.

6.4. Activitats interdisciplinàries

No n'hi ha previstes.

6.5. Activitats complementàries i extraescolars

Les activitats complementàries es desenvoluparan d'acord amb les necessitats acadèmiques de l'assignatura i/o el calendari de les institucions públiques i privades que les organitzen (si escau).

6.6. Atenció a la diversitat

La *Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació* (Títol II, equitat en l'educació) tracta de l'atenció educativa diferent de l'ordinària: Necessitat Específica de Suport Educatiu (ANESE), una categoria única que inclou l'alumnat amb Necessitats Educatives Especials (NEE), l'alumnat amb Dificultat Específica d'Aprenentatge (DEA), l'alumnat amb Altes Capacitats (AC), l'alumnat d'Incorporació Tardana (IT), i l'alumnat amb Condicions Personals o d'Història Escolar (CP/HE), però en principi per l'ensenyament obligatori.

Per altra banda, la normativa autonòmica que regula els ensenyaments artístics professionals d'arts plàstiques i disseny no preveu l'**atenció a la diversitat** ni les **adaptacions curriculars individuals** (ACI) a l'aula, tan sols l'article 13.2 del *Real Decret 596/2007* estatal estableix que: "Els centres que imparteixin ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny desenvoluparan i completaran els currículums establerts per l'Administració educativa corresponent, mitjançant la posada en pràctica del seu projecte educatiu i la implementació de programacions didàctiques que prenguin en consideració les característiques del context social i cultural, les necessitats de l'alumnat, amb especial atenció als que presentin una discapacitat, i les possibilitats formatives de l'entorn".

Aquestes mesures administratives, que recorda la disposició addicional 1ª del *Real Decret 596/2007* estatal, es centren principalment en facilitar a l'alumnat els mitjans i recursos que siguin necessaris per accedir als ensenyaments artístics professionals d'arts plàstiques i disseny i cursar-los.

- Accés als estudis (article 17.1 del *Real Decret 596/2007* estatal).
- Convocatòria extraordinària (article 19.5 del *Real Decret 596/2007* estatal).
- Expedient acadèmic (article 20.2 del *Real Decret 596/2007* estatal).

En aquest context, sempre hem intentat donar a l'alumnat un **tracte individualitzat i personalitzat**, raó per la qual pensem que no és necessari adoptar mesures especials per atendre l'alumnat amb problemes d'aprenentatge i altres necessitats educatives específiques, en un sentit (discapacitat psíquica, sensorial o motora, trastorns greus de conducta) o en un altre (superdotació, sobredotació). No obstant això, demanem l'alumnat una adreça de correu electrònic per estar en contacte, enviar i rebre exercicis, atendre consultes puntuals, i poder donar una millor atenció personalitzada, aquesta vegada en línia.

En tot cas, en tractar-se d'ensenyaments artístics professionals de lliure elecció, entenem que no es poden fer **adaptacions curriculars significatives**, en el sentit d'adequar els objectius educatius, eliminar o incloure determinats continguts essencials, i modificar els criteris d'avaluació.

Per contra, entenem que sí són possibles les **adaptacions curriculars no significatives** (modificacions dels elements del currículum que no afecten a l'assoliment dels objectius d'aprenentatge) i les **adaptacions d'accés al currículum** (elements organitzatius, recursos de tot tipus i optimització d'aquests), en el marc del *Decret 39/2011, de 29 d'abril, pel qual es regula l'atenció a la diversitat i l'orientació educativa als centres educatius no universitaris sostinguts amb fons públics* a les Illes Balears.

De fet, l'article 20.2 (documents bàsics d'avaluació i mobilitat dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny) del *Real Decret 596/2007* estatal explica que les mesures d'adaptació curricular han de constar a l'expedient acadèmic de l'estudiant (si escau). Per altra banda,

no s'ha de confondre l'**adaptació curricular no significativa** de la qual parlem amb l'adaptació a la que fa referència l'article 21 del *Reial Decret 596/2007* estatal està referida a l'**adaptació per trasllat d'expedient acadèmic** a un centre d'altra administració educativa.

7. Criteris, procediments i instruments d'avaluació i qualificació

7.1. CA/Criteris d'avaluació del mòdul:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per a:

1. Identificar els elements morfològics i sintàctics d'imatges donades.
2. Analitzar imatges d'acord amb els continguts expressius del llenguatge visual utilitzat i el seu significat.
3. Elaborar propostes de representació gràfica per als conceptes i principis fonamentals de la percepció visual.
4. Proposar solucions gràfiques adequades a problemes de comunicació i valorar-les de manera argumentada.
5. Elaborar estratègies de comunicació visual per transmetre idees i missatges propis o assignats i explicar-les amb arguments.
6. Utilitzar amb propietat el vocabulari bàsic de l'assignatura.
7. Diferenciar els autors i les autores, els models d'anàlisi i els conceptes utilitzats per les diferents escoles.
8. Analitzar imatges pròpies i alienes i avaluar-les, prenent com a referència els conceptes estudiats.
9. Argumentar-ne les anàlisis amb ordre, correcció ortogràfica, claredat en l'exposició i la coherència interna.

7.2 Procediments i tècniques d'avaluació i criteris de qualificació o ponderació (ordinària)

Procediments i tècniques d'avaluació	Tipus (*)	Criteris d'avaluació	Ponderació %
Tècniques d'observació (assistència, retard, participació, interès)...	NR	CA6 CA8 CA9	10%
Treballs orals en grup: Debats d'aula.	NR	CA3, CA4, CA5, CA6, CA7	15%
Treballs individuals i en grup (classroom): carpeta d'aprenentatge	R	CA1, CA2, CA3, CA4, CA5, CA6, CA7, CA8, CA9.	35%
Examen	R	CA1, CA2, CA6, CA7.	40%
Total			100 %

*Aquest camp s'utilitza per especificar el tipus o caràcter de l'activitat d'avaluació: NR (no recuperable) o R (recuperable).

L'**avaluació serà contínua** i tindrà en compte els següents aspectes: assistència i puntualitat, la participació a classe, la col·laboració amb els companys, i la implicació en la resolució de problemes. També es valoraran la comprensió dels conceptes treballats i la capacitat de crítica constructiva.

L'**avaluació serà individual**, la qual cosa vol dir que es procurarà atendre els diferents estats de partida de cada alumne, tenint en compte els seus punts forts i febleses. Es buscarà una posició d'equilibri en la qual prevalguin els processos mentals, la metodologia de treball, sense descuidar els resultats narratius i gràfics aconseguits.

L'**avaluació conjunta**. Algunes de les activitats que es faran a l'aula seran en grup. Aquestes s'inclouran de forma individual a les carpetes d'aprenentatge perquè consti que tothom ha participat amb la seva realització. Les activitats en grup obtenen una sola nota i és la mateixa per a tots els integrants.

Tots els treballs que s'entreguin fora de termini sense causa justificada no podran obtenir més d'un 6 de nota final. Si no resulta aprovat, hauran de recuperar els treballs suspesos. Cap alumne superarà l'assignatura si li falta per lliurar algun treball.

L'**examen** s'avaluarà mitjançant dues rúbriques (una per el comentari d'imatge i l'altra per les qüestions teòriques breus).

7.4. Criteris, procediments i instruments d'avaluació d'alumnes amb el mòdul pendent (avaluació extraordinària)

Procediments i tècniques d'avaluació	Criteris d'avaluació	Ponderació %
Treballs individuals i en grup (classroom): carpeta d'aprenentatge	CA1, CA2, CA6, CA7. CA8, CA9.	40%
Examen	CA1, CA2, CA6, CA7.	60%
		Total 100 %

8. Altres observacions

No hi ha cap altra observació.

